

PRESSEMELDING

PROSJEKT KVANTESPRANG

Kontakt, pressemelding:

Carl Højman,
Prosjektleder, SALT
Carl@salt.nu, +47 919 03 484

Hanne Hjelmungen Lorvik
Kommunikasjon, Handelens Miljøfond
hanne@handelensmiljofond.no, +47 922 58 524

Lise Gulbransen,
Daglig leder, Hold Norge Rent
lise.gulbransen@holdnorerent.no, +47 992 27 089

I et forskningsprosjekt på marin forsøpling har SALT og Hold Norge Rent brukt over 2000 timer i felt på 296 ulike strender i Indre Oslofjord, kysten av Agder, Møre og Romsdal og i Troms og Finnmark. Handelens Miljøfond har finansiert prosjektet for å bidra til å ta et kvantesprang fremover i vår forståelse av hva som finnes langs strendene våre og utvikle metodebruken for framtidig overvåking.

Sluttrapporten (tilgjengelig på [SALT.nu](https://salt.nu)) oppsummerer funnene og beskriver de metoder som er blitt utforsket for å gi føringer for overvåking av forsøpling langs norske strender.

«Kvantesprangs sluttrapport vil være det definitive oppslagsverket for forsøpling på norske strender i lang tid. Den anbefales som sengelektyre for alle som er interessert i hvordan vi skal rydde kysten vår»

Sjur Kvifte Nesheim,
analytiker i Handelens Miljøfond

Hold Norge Rent har vært partner i prosjektet for å utforske hvordan folkeforskning fra strandrydding kan brukes som beslutningsgrunnlag i forvaltningsøyemed.

«Folkeforskning har vært en avgjørende kunnskapskilde i Norge, og denne rapporten viser oss at data fra frivillig opprydding er verdifull og kan bli en enda viktigere kilde til kunnskap i fremtiden med enkelte justeringer»

Lise Gulbrandsen,
daglig leder i Hold Norge Rent

Hvor mye søppel er det på norske strander?

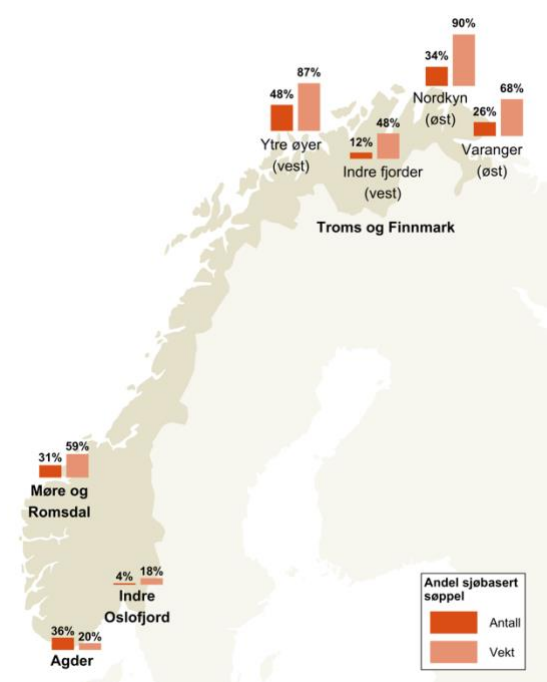
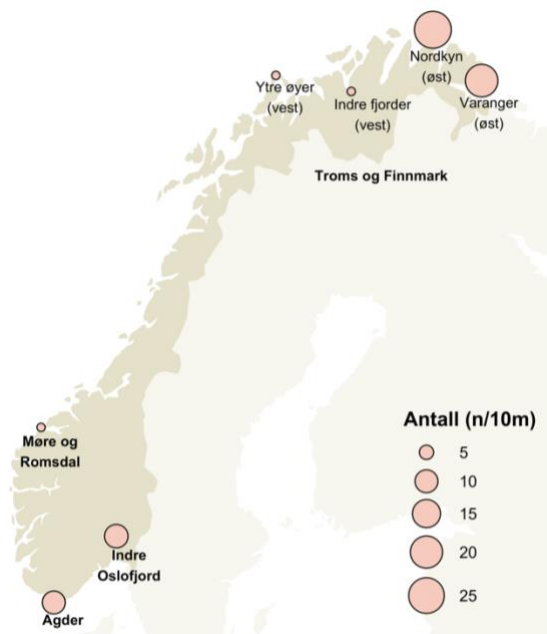
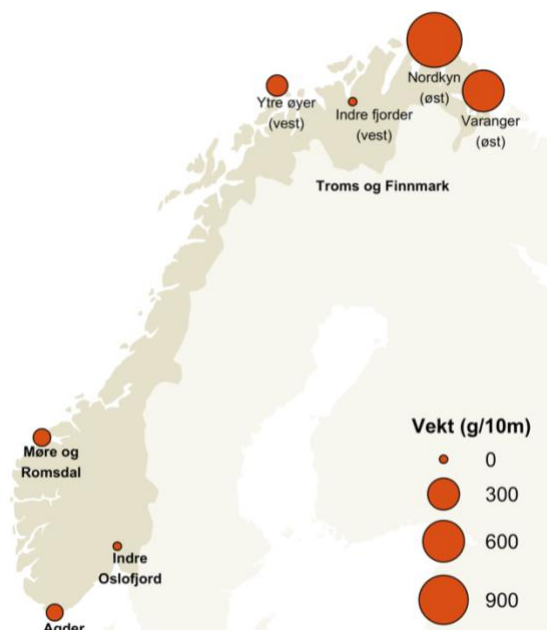
Ved å telle og veie gjenstander på et svært stort antall strender har det vært mulig å anslå mengder av marin forsøpling i de ulike områdene som har vært undersøkt og resultatene viser store forskjeller mellom ulike regioner i Norge.

Kysten av Øst-Finnmark er det området i Norge med høyest tetthet av marin forsøpling av de undersøkte regionene – målt både i vekt og antall. I antall var tettheten nest høyest i Indre Oslofjord etterfulgt av Agder, men vekten på søppelet var vesentlig lavere her.

«Det er svært utfordrende å måle mengder av marin forsøpling på strender fordi det er en enorm variasjon i søppelakkumulering mellom strender som ligger nær hverandre. Ei rekvik med masse søppel kan for eksempel ligge like ved en nesten helt ren sandstrand. Strandsøppel er også dynamisk over tid, og skylles både opp på land og tilbake på havet, samt fjernes under rydding. Det kreves derfor svært utbredt datainnsamling for å danne et nøyaktig bilde av forsøplingssituasjonen.»

Marthe Larsen Haarr,
hovedforfatter og forsker i SALT

Kvantesprang viser også tydelig hvor store variasjoner det er i strandsøppelmengder og sammensetning og

hvor viktig det derfor er med svært store datasett, og at metoder for lokasjonsvalg kan ha stor betydning for resultatene.

I Troms og Finnmark var andelen forsøpling fra sjøbaserte kilder (hovedsakelig fiskeri og havbruk) aller høyest (86 % av total vekt og 30 % av antall gjenstander), mens den var lavest i Indre Oslofjord (4 % av total vekt og 18 % av antall gjenstander).

Ingen av regionene som ble undersøkt tilfredsstilte EUs anbefaling om at minst 50 % av strender skal ha færre enn 20 gjenstander av marin forsøpling per 100 m.

Hva er de vanligste søppelgjenstandene og hvor kommer de fra?

Forskerne har analysert data samlet inn av frivillige strandryddere organisert gjennom Hold Norge Rent. Disse dataene er godt egnet til å peke ut de vanligste søppelgjenstandene. Dette er svært viktig informasjon for å kunne sette inn effektive tiltak mot marin forsøpling.

I alle områdene var uidentifiserte plastbiter den vanligste gjenstanden. I tillegg var følgende gjenstander blant verstingene i alle studerte fylker: drikkeflasker og -bokser, små taustumper, isoporbiter, flaskekorker, husholdningsflasker, plastposer, pakkebånd, plastposer.

Forskerne har gjort detaljerte studier av emballasje som har etiketter eller andre merker som kan spores til opprinnelsesland. Ikke uventet var Norge det vanligste opprinnelseslandet. I tillegg var det mange gjenstander som kom fra nordiske land. I Troms og Finnmark fant forskerne også en del gjenstander fra Russland, samt flere britiske gjenstander i Møre og Romsdal.

Hvordan kan vi måle effekten av tiltak mot marin forsøpling?

Det blir i dag gjort mange tiltak mot marin forsøpling. I Norge er vi gode til å rydde strender og det har vært gjennomført ulike prosjekter med mål om å forebygge nye utslipp. For å kunne måle effekten av slike tiltak, er vi avhengige av gode målemetoder og et overvåkingsprogram som gjennomføres i år etter år. I prosjektet Kvantesperang har forskerne foreslått målemetoder som kan brukes til å dokumentere endring i søppeltetthet over tid og å måle effekt av ulike tiltak mot marin forsøpling.

Forslag Foto:

Måling av marin forsøpling i Troms, 2020. Foto: Niclas Risvoll (SALT)

Analyse av drikkeflasker ved Dykkdykk på Runde Miljøsender, 2021. Foto: Jannike Falk-Andersson (SALT)

Plukkeanalyse av marin forsopling sammen med Ren Kyst i Tromsø, 2020. Foto: Hold Norge Rent